

Públic

PER QUÈ DONO SUPORT A PABLO IGLESIAS, A

PODEMOS I A UNIDOS PODEMOS

Vicenç Navarro

*Autor del llibre *Ataque a la democracia y al bienestar. Crítica al pensamiento económico dominante**

9 de febrer de 2017

Fa només uns dies vaig rebre una trucada de Pablo Iglesias preguntant-me si estaria disposat a estar en la seva proposta de llista de membres del Consell Ciutadà de Podemos, l'elecció tindrà lloc aquesta setmana. Li vaig dir que podia comptar amb mi tan aviat m'ho va demanar. I les raons de la meva acceptació són fàcils d'entendre per a aquells que coneixen la meva feina i la meva biografia. Des de fa anys he documentat les causes i les conseqüències de l'enorme subdesenvolupament social d'Espanya, que es tradueix en ser un dels països de la Unió Europea dels Quinze (UE-15, el grup de països d'un nivell de desenvolupament similar al d'Espanya) amb una de les despeses públiques socials per habitant més baixes d'aquesta comunitat, subfinançament que fins i tot ha baixat encara més durant els anys de la Gran Recessió. Les dades

parlen per si soles. Els serveis públics de l'Estat del Benestar (la sanitat, l'educació, les escoles d'infància -mal anomenades guarderies a Espanya, els serveis domiciliaris a les persones dependents, els serveis socials, l'habitatge social, la formació professional, la prevenció de la pobresa i de l'exclusió social, els serveis d'integració de la població immigrant, i molts altres), així com les transferències públiques (com les pensions i ajudes a les famílies), estan molt poc finançats.

Aquesta situació no es deu al fet que Espanya sigui pobra. No ho és. Ja abans de la crisi el seu PIB era el 94% de la mitjana del PIB per càpita de la UE-15. I no obstant això, la seva despesa pública social per habitant (la despesa en els serveis i en les transferències públiques de l'Estat del Benestar) era només el 74% de la mitjana de la despesa pública social per habitant de la UE-15. Espanya, pel seu nivell de desenvolupament econòmic, hauria de gastar, si més no, uns 66.000 milions més del que es gasta en el seu pobre Estat del Benestar. Espanya té aquests diners. El que passa és que l'Estat (sigui central, autonòmic o local) no ho recull. I la causa que no ho reculli es deu primordialment a l'excessiu poder polític i mediàtic dels quals deriven les seves rendes de la propietat del capital i dels seus gestors, que exerceixen la seva influència a través dels partits conservadors i liberals, i també avui, per desgràcia, a través del Partit Socialista, la direcció i aparell del qual s'han anat integrant en

l'estructura de poder polític-mediàtic i en els establishments financers i econòmics del país. L'evidència que això és així és aclaparadora (veure el meu llibre *El subdesarrollo social de España. Causas y consecuencias*, Anagrama, 2006). I aquesta influència política i mediàtica és el que explica les nefastes reformes laborals que han provocat el gran deteriorament del mercat laboral amb una elevada taxa d'atur, de precarietat i de baixos salaris.

Per què l'enorme Gran Crisi i les seves causes

L'enorme poder d'aquesta classe dominant és el que ha creat l'enorme crisi. Ja que la majoria dels ingressos a l'Estat procedeixen de les rendes del treball, aquestes mesures de baixada de salaris han creat un enorme dèficit en els comptes de l'Estat i també un gran dèficit en la demanda domèstica (el motor i estímul del creixement econòmic). D'aquí la crisi econòmica. Però tal disminució dels salaris ha creat un altre gran problema: l'endeutament de les famílies, endeutament que ha generat el gran creixement de la banca, que, per tal d'augmentar la seva rendibilitat, ha invertit massivament en activitats especulatives, com el sector immobiliari i el 'totxo', creant les bombolles que, en esclatar, han creat la gran crisi financera. De nou, l'evidència científica que avala el que s'ha dit és aclaparadora i convincent (veure el meu llibre *Ataque a la democracia y el bienestar. Crítica al pensamiento económico dominante*. Anagrama, 2015).

Aquestes crisis -l'econòmica i la financera- eren fàcils de preveure, tal i com alguns vam fer. Les polítiques practicades pels governs espanyols, encoratjats per la Troika, han estat un autèntic desastre i han afectat molt negativament la qualitat de vida i el benestar de les classes populars. I els responsables de tant desastre tenen noms i cognoms coneguts, i continuen dominant les institucions polítiques i mediàtiques del país. Les polítiques públiques imposades (i dic imposades ja que no estaven en els programes electorals dels partits governants) que han causat tant de mal no variaran substancialment sota el bloc de PP, PSOE i Ciutadans. Els tres partits estan compromesos amb les línies generals d'aquelles polítiques liberals.

Els responsables de les crisis tenen noms propis

No cal dir que hi ha diferències en les polítiques públiques d'aquestes tres formacions polítiques. Però en l'essencial estan d'acord en aplicar les polítiques que ens van portar a la Gran Recessió. I al PSOE la direcció està dominada per l'aparell de sempre, la candidata és Susana Díaz (l'eterna aspirant a ser secretària general), presidenta de la Junta d'Andalusia, que considera Podemos com el seu enemic número 1. En realitat, l'esperança de canvi al PSOE va quedar anul·lada amb el nomenament de l'economista José

Carlos Díez com a responsable del desenvolupament del programa econòmic del PSOE. Tal senyor, l'economista de capçalera d'El País, és també l'assessor econòmic de Susana Díez. Va ser el gran defensor de les polítiques econòmiques del govern Zapatero, en la seva resposta a la Gran Recessió. L'eslògan de José Carlos Díez "pujar els impostos no és d'esquerreres" és una mera continuació del famós eslògan d'aquell president "baixar impostos és d'esquerreres". La baixada d'impostos del govern Zapatero va ser responsable d'un creixement del dèficit públic de l'Estat de 27.223.000 d'euros, ni més ni menys. Segons els tècnics del Ministeri d'Hisenda, el 72% d'aquest dèficit es va deure a la baixada d'impostos que va dur terme el govern Zapatero. Va ser precisament la necessitat de reduir aquest dèficit pel que es van iniciar les retallades de despesa pública social, començant per la congelació de les pensions (per tal d'assolir 1.200 milions d'euros), quan en realitat es podria haver recollit més diners mantenint l'impost de patrimoni (2.100 milions) o anul·lant les rebaixes de l'impost de successions (2.552.000) que el govern del PSOE havia aprovat. Les polítiques proposades per l'economista de capçalera d'El País i ara del PSOE mantindran a Espanya a la cua de l'Europa Social.

Sempre hi ha alternatives, i Unidos Podemos és qui ha de presentar-les

Del que dic és fàcil deduir que és molt important que **Podemos sigui ben visible en les cambres legislatives de l'Estat per sistemàticament presentar alternatives a les lleis que estan sent aprovades pel tripartit PP-PSOE-Ciutadans, a fi de contrarestar la percepció que els grans mitjans de desinformació del país estan promovent que no hi ha alternatives.** I lamento i critico que això no ho ha estat fent Podemos durant aquestes setmanes de lluita interna, perdent temps i oportunitats. Avui les classes populars estan patint i una formació política que aspira a ser la seva veu necessita estar a tot arreu, incloent-hi les institucions on s'aproven lleis que creen aquest patiment.

L'esperança mai s'ha de perdre: altres abans van mostrar que sí es pot

Davant d'aquesta situació d'enorme crisi i perill de continuisme de les polítiques que la van generar un no pot distanciar-se i veure l'espectacle polític des de les llotges. Les classes populars han estat patint un atac a la seva qualitat de vida i benestar dels més forts que hem vist durant el període democràtic. Allunyar-se d'aquesta situació i veure-ho des de les llotges em sembla un profund error. I en el meu cas seria una gran incoherència en conflicte amb la meua vida

anterior. D'aquí el meu suport al 15-M abans, i a Podemos ara, a nivell d'Espanya, i a En Comú Podem a Catalunya.

Era i és, doncs, lògic que quan Pablo Iglesias a Espanya i Xavier Domènech a Catalunya em van demanar el meu suport i ajuda, jo els oferís amb tot el compromís que suportin els meus vuitanta anys. Considero que una de les tasques més necessàries i urgents avui per a les persones progressistes espanyoles és ajudar Unidos Podemos, a Espanya, i per als progressistes catalans (que ens sentim també espanyols) ajudar també a En Comú Podem, per als gallecs a En Marea, per als valencians a Compromís, i així en moltes parts d'aquest país. Totes aquestes forces polítiques (que són en realitat moviments politico-socials) estan construint una nova Espanya, amb clara vocació de servei a les classes populars, compromeses no només en revertir les desastroses polítiques públiques liberals, sinó en crear una altra Espanya, una Espanya més justa, més democràtica, més solidària, que reconegui la pluralitat de l'Estat espanyol, una Espanya hereva de les lluites anteriors i, molt especialment, dels períodes republicans, on les esquerres ja van sembrar les llavors perquè sorgís una altra Espanya. I aquesta nova visió d'Espanya va continuar durant la lluita antifeixista en la clandestinitat, apareixent en tots els partits d'esquerres d'Espanya, fins i tot, per cert, al PSOE. Sé que aquesta nota sobre la història de les esquerres sorprendrà a molts lectors, ja que la història d'aquest

país no és molt coneguda entre els joves. L'intent de recuperar-la ha estat descoratjat per l'Estat, quan no prohibit. D'aquí que cregui que una manera d'ajudar a la gent jove és ajudar que redescobreixin el passat i aprenguin de les experiències dels Podem del passat.

Cal recuperar la història d'Espanya per aprendre'n

Va haver-hi altres 'Podem' en el passat, entenent com 'Podem' els moviments politico-socials que van representar els interessos de les classes populars, cosa que van fer front a obstacles que semblaven insuperables, creient que podrien aconseguir-(Sí se puede!), i a base d'un enorme compromís ho van aconseguir en diverses ocasions, i altres vegades van perdre. I cal aprendre de totes dues. És, doncs, necessari que ens adonem que som hereus d'aquells que van ser derrotats en el seu intent de fer moltíssimes reformes profundes en aquest país durant la II República, des de les enormement positives i profundes reformes educatives (a les que es va oposar a mort l'Església) fins a la introducció de la Seguretat Social (a la que es va oposar la banca, que va finançar el cop militar feixista). I encara que la derrota militar es va deure al suport militar massiu dels règims nazi alemany i feixista italià al cop feixista, **el fet és que les divisions dins de les esquerres van contribuir a això. La divisió de les esquerres ha estat una constant en la història d'aquest país i és causa de la seva gran debilitat. Cal**

ser conscients. L'escàs desenvolupament de l'Estat del Benestar al sud d'Europa es deu precisament al gran poder de les forces de dretes i l'enorme debilitament de les esquerres, basat en part en el seu fraccionament. L'evidència d'això és aclaparadora.

La unió i la mobilització fan la força. Altres abans ho van intentar creient que si es podia, i ho van aconseguir

Aquell cop militar feixista va instaurar una de les dictadures més cruels i assassines que hagin existit a Europa. Mai s'ha d'oblidar que per cada assassinat polític que va cometre el règim de Mussolini, el règim de Franco va cometre 10.000. Aquella dictadura era conscient que tenia a la majoria de la població en contra. Per aquest motiu el terror es va situar al centre de la seva estratègia per mantenir-se al poder. I les víctimes d'aquell estat terrorista han quedat oblidades, doncs la seva existència hagués mostrat la naturalesa d'aquell règim. Espanya és el segon país, després de Cambodja, que té un major percentatge de persones desaparegudes per causes polítiques.

Però les classes populars, centrades en la classe treballadora, van mostrar que Sí que es pot! Van ser precisament les

mobilitzacions de la classe treballadora les que van forçar la fi d'aquell règim. **I ho van aconseguir amb l'agitació social, que va marcar el punt final d'aquell règim terrorista. Mai s'hauria d'oblidar tampoc que Franco va morir al llit, però el fet és que la dictadura va morir al carrer. I és aquí on els joves han d'aprendre que l'agitació social i les manifestacions populars han estat sempre el motor del canvi al país.** En realitat, la part feble d'aquella transició de la dictadura a la democràcia va ser que, sent l'agitació el major estímul perquè passés el canvi, la seva translació a l'espai polític va ser molt feble, degut en part al fet que les esquerres estaven poc organitzades políticament, havent sortit de la clandestinitat o tornat de l'exili només mesos abans que acabés el règim. Ara bé, la prioritat que es va donar a desenvolupar l'espai polític en les noves institucions representatives es va fer a costa de la desmobilització social. **I aquesta és una altra lliçó de la que els joves han de ser conscients. La mobilització social sense instruments polítics que facin avançar les seves demandes a l'Estat té un impacte limitat. Però els partits amb vocació transformadora que no tinguin el suport i la pressió dels moviments socials tenen també una eficàcia molt escassa. D'aquí l'enorme importància de combinar les dues estratègies -la parlamentària i la de l'agitació- en un projecte profundament transformador.**

L'altre gran pas: la mobilització del 15-M

Les enormes limitacions del règim establert en el 78 es van mostrar clarament en la crisi financera i econòmica coneguda com Gran Recessió, que va determinar l'enorme crisi política, amb la pèrdua de legitimitat de l'establishment polític-mediàtic. Com es podia preveure, va sorgir el moviment del 15-M, inspirat en part per les primaveres àrabs, el qual va tenir un enorme impacte, essent un tsunami polític molt eficaç en la seva denúncia, ja que va tocar al règim del 78 al punt més feble: la manca de democràcia existent a Espanya. Però l'aspecte més innovador i important és que, en lloc de quedar-se a un nivell testimonial (com va passar amb el Maig del 68 francès) de protesta, el 15-M va estimular i va inspirar el sorgiment de molts moviments polítics i socials (com Podem, en comú Podem, en Marea i Compromís), i va reanimar i va revivir a d'altres ja existents com IU, que van incidir espectacularment en l'espai polític. Partits polítics que no existien van aconseguir un enorme suport electoral, sent Podemos el cas més clar a nivell de tot el territori espanyol. **El punt central de tots aquests moviments era un rebuig a l'establishment polític-mediàtic del país i una nova visió plurinacional d'Espanya que entraven en clar conflicte amb el règim bipartidista borbònic i el seu uninacionalismo jacobí (i asfixiant per a les "perifèries").**

On som ara? La importància del congrés Vistalegre II

En aquest instant coincideixen diversos elements que donen especial importància al moment que vivim. Un és el necessari canvi en la naturalesa de tal força política – Podemos – per afrontar el nou repte polític. Avui la situació política és molt diferent al moment en què Podem néixer. El haver-se convertit (en coalició amb IU) en la força política més gran després del PP (només tres anys després del seu naixement), segons mostraven recentment les enquestes en què es preguntava pel vot de la ciutadania, mostra l'enorme enuig i rebuig que la població (i molt en particular les classes populars) sent cap al règim del 78. el seu èxit ha estat convertir-se en la veu de les classes populars i canalitzar tal enuig. **És essencial, doncs, que per la seva existència aquesta relació de Unidos Podemos amb les classes populars (que són la majoria de la població) es mantingui i fructifiqui.** La força d'UP ve d'haver escoltat les classes populars i haver donat resposta amb contundència a la crida de canvi que procedia i procedeix de les classes populars. D'aquí l'enorme importància que la coalició UP estigui arrelada en les classes populars i al seu servei.

Per a això és essencial que els temes que angoixen a aquestes classes populars en la seva vida quotidiana, com ara la salut, l'educació, l'habitatge, el treball, les escoles bressol, els serveis

domiciliaris, les pensions i la renda garantida, entre d'altres serveis públics, siguin centrals, oposant-se alhora amb tota contundència a les reformes laborals i les retallades que han debilitat enormement el benestar d'aquestes classes populars. Aquí he de subratllar que no hi ha sempre plena consciència en els partits polítics, inclosos alguns d'esquerres, dels enormes retards dels serveis i transferències públics de l'Estat del Benestar a Espanya.

El tema social ha de ser central en un projecte de transformació

Dic això perquè avui s'està proposant com a tema principal, fins i tot per part de veus d'esquerres, l'aplicació de la renda bàsica universal, presentant-se com la solució a la pobresa i a l'increment de les desigualtats. En realitat, s'està utilitzant aquesta proposta per mesurar el grau de radicalitat de les opcions polítiques, de manera que quan Podem abandonar el seu compromís amb l'aplicació d'aquesta proposta (que va fer durant les eleccions europees), es va presentar aquest fet com a mostra de la pèrdua de la seva radicalitat i exemple de la seva suposada moderació.

Però per analitzar l'eficàcia d'una proposta política pública s'ha de comparar amb altres mesures ja experimentades i existents. Doncs bé, els països on les esquerres han estat més poderoses per

períodes llargs, com Suècia, han estat altament reeixits en reduir la pobresa i corregir les desigualtats sense necessitat de la renda bàsica universal, mitjançant el desenvolupament dels serveis i transferències públics, mesures molt poc desenvolupades a Espanya. És paradoxal que s'estigui donant prioritats a aquesta mesura, que és altament costosa, quan l'Estat del Benestar està tan subdesenvolupat. En contra del que se m'ha acusat (amb el sectarisme i mala llet que caracteritzen algunes veus d'esquerres) de ser "enemic" (sí, van utilitzar tal terme) de la RBU, no estic en contra de tal Renda Bàsica Universal, però sí que estic en contra que s'apliqui a costa d'empobrir el molt subfinançat Estat del Benestar. Exigir-la ara és com intentar construir una casa per la teulada. I em temo que la RBU, d'elevadíssim cost, es finançaria en els països del sud d'Europa a costa de l'Estat del Benestar. En realitat, aquest és l'objectiu dels partits conservadors i liberals: substituir el segon per la primera.

Sóc plenament conscient, naturalment, que **aquest no és l'objectiu de les persones d'esquerres que la proposen a Espanya.** Però han de ser conscients que els Estats al sud d'Europa no finançaran ara la RBU i, alhora, han de corregir l'enorme dèficit social que existeix en aquests països. La RBU competirà per recursos amb els subfinançats serveis i transferències de l'Estat del Benestar. Fins i tot un proponent de la RBU, com Gianis Varoufakis, ha reconegut que, tot i que és important mantenir-lo com a objectiu, no pot ser

prioritari en el sud d'Europa, ja creure que es pot finançar i alhora corregir el dèficit de despesa pública social és no conèixer ni les coordenades de poder dins dels Estats del sud d'Europa, ni el context polític que existeix en tals països que faria impossible el finançament alhora de la RBU, d'una banda, i la correcció de l'enorme dèficit social que tenen aquests països, de l'altra.

Es necessita, doncs, urgentment i com a prioritat, l'expansió del subdesenvolupat Estat del Benestar, incloent, naturalment, la renda garantida, com a camí per arribar més tard (quan hàgim assolit el nivell de despesa social que hauríem de tenir pel nivell de riquesa que tenim) al programa de Renda Bàsica Universal. I aquesta expansió exigeix unes reformes fiscals i unes polítiques expansives de despesa pública molt notables que crearan uns enfrontaments que **faran necessàries no només intervencions parlamentàries sinó també mobilitzacions populars, en què els moviments socials i els sindicats hauran de participar activament. L'enorme declivi de la qualitat de vida de les classes populars exigeix una mobilització, a nivell de confrontació, contra l'establishment polític-mediàtic del país.**

Les necessàries polítiques públiques

intervencionistes al servei de les classes populars

Aquestes mesures haurien d'anar acompanyades d'una recuperació de l'intervencionisme públic, tant en l'àrea fiscal com en els sectors estratègics de l'economia. La banca, tant privada com pública, així com les fonts d'energia haurien de ser considerades constitucionalment com serveis públics, la qual cosa no vol dir necessàriament que se les nacionalitzi a totes (un taxi és privat però es considera que exerceix una funció pública, i per tant se li permet anar per les vies ràpides públiques com si fos un servei públic). Ara bé, aquest intervencionisme hauria també d'incloure l'expansió de la propietat pública a aquests sectors. Espanya, com a conseqüència de l'excessiu poder de la banca privada, és un dels països amb el sector bancari públic més reduït de la UE-15. De nou, **això no passarà sense que hi hagi mobilitzacions** a nivell de l'Estat. Darrere d'algunes de les reformes bancàries han estat les enormes mobilitzacions de les Plataformes d'Afectats per la Hipoteca.

La redefinició del discurs d'esquerres

Per aconseguir aquests canvis és fonamental entendre la distribució del poder a Espanya, recuperant alguns conceptes que han estat deliberadament marginats per l'estructura de poder, com ara la categoria de classe social. Les esquerres són clarament conscients que hi ha desigualtats de poder entre homes i dones a Espanya. I això explica la benvinguda exigència de donar prioritat a la lluita, no

només per aconseguir la igualtat de gèneres, sinó també l'eliminació de l'explotació per part d'un gènere sobre l'altre.

Aplaudeixo aquest èmfasi. Ara bé, centrar-se en explotació de gènere sense tenir en compte explotació de classe, pot portar al que li ha passat a EUA a la candidata feminista, la Sra. Hillary Clinton, la qual va emfatitzar la necessitat de corregir la discriminació que pateix la dona, sense mai parlar, per contra, de l'explotació de classe. Una conseqüència és que la majoria de dones que són de classe treballadora (i no de classe mitjana de renda alta, com és la Sra. Clinton i la majoria de dirigents del moviment feminista als EUA) van votar a Trump. La classe treballadora continua existint i ha estat la classe que ha patit més en aquestes crisis. Oblidar-se de ella porta el seu vot a la ultradreta.

La importància de la recuperació de categories analítiques que han estat prohibides o discriminades

Em sembla molt bé parlar del conflicte entre els de baix i els de dalt. Però és insuficient, com també és insuficient presentar el major conflicte existent avui entre l'1%, per una banda, i el 99% per l'altre (com fa el magnífic informe d'Oxfam Intermón sobre Espanya). Tals percepcions tenen un element de veritat, però només un element de veritat. Com tota simplificació, com percepcions infravaloren els

obstacles per al canvi, ja que el adversari és, per desgràcia, molt més gran que l'1% (els propietaris i gestors del gran capital), ja que l'1% no podria manar i mantenir-se dalt sense l'ajut d'una altra classe que representa al voltant de gairebé un 20% de la població, que són els que sostenen l'aparell de gestió i reproducció del poder que beneficia a l'1%, i de que el seu servei deriven els seus beneficis. Només cal mirar l'evolució de les rendes en els últims anys de la Gran Recessió. Les rendes han pujat per als dos decils superiors de renda a Espanya (el 20% de renda superior), i han disminuït per a la gran majoria de la població, les classes populars. Aquest 20% inclou tot l'aparell gestor i reproductor del poder, des del sector financer fins al sector mediàtic (que inclou els grans mitjans d'informació), que si bé és cert que és propietat de l'1%, dona feina a amplis sectors els beneficis depenen del seu servei a l'1%. Els gestors dels grans rotatius i canals de televisió no pertanyen a l'1%, però el seu treball depèn de la relació que tenen amb aquest 1%. I els mitjans juguen un paper essencial en la reproducció del règim del 78, la qual cosa explica la seva gran hostilitat cap a les noves forces emergents, a les que consideren una amenaça per a la seva existència. En realitat, el grau de manipulació de les notícies en contra de Unidos Podemos pren dimensions que no he vist abans en els països en els quals he viscut durant el meu exili (Suècia, el Regne Unit i els EUA). Ni la FOX als EUA manipula i menteix tant com fan la gran majoria de mitjans a Espanya.

L'enorme manipulació per part dels mitjans del que ha estat passant a Podemos

Em sembla una obvietat assenyalar que els mitjans més grans, escrits, radiofònics i televisius, a Espanya, estan al servei dels interessos financers i econòmics que els mantenen, i, en el cas dels mitjans públics, dels partits governants que els instrumentalitzen. D'aquí la seva escassíssima (per no dir nul·la) diversitat ideològica, sent això un dels problemes més grans que existeixen en la democràcia espanyola. Tals mitjans tenen assignada la funció de defensar l'ordre establert, jugant un paper molt més important en reproduir l'ordre que la policia, tot i que, d'una manera creixent, hi ha una clara complicitat i col·laboració conjunta en la repressió de veus o partits crítics que demanen un ordre alternatiu, com ha estat abans IU i ara Podemos.

Com vaig indicar en un article recent (veure "Lo importante que pasa en Podemos no es lo que aparece en los medios", Público, 31.01.17), els mitjans han manipulat les notícies sobre els necessaris debats que han ocorregut en Podem. El seu major manipulació ha estat personalitzar tal debat en els seus dos màxims dirigents, presentant-lo com una simple lluita pel poder personal. No cal dir que els dos dirigents van facilitar tal manipulació permetent que se'ls fes

servir a nivell personal, canalitzant els debats a través d'uns mitjans que havien de ser conscients que els utilitzarien per destruir Podem i als seus dirigents. Aquesta enorme i desmesurada atenció personal ocultar i silenciar el necessari debat d'idees. Per aquest motiu, tot i que els dos dirigents – Pablo Iglesias i Íñigo Errejón – van contribuir (per la qual cosa han demanat disculpes) a aquesta situació, el fet que no cal oblidar és que és la cultura mediàtica, molt manipuladora i com sempre a la recerca l'espectacle i del teatre, qui té més responsabilitat en la creació de tal percepció.

La manca de pluralitat dels mitjans és el major problema que té la democràcia espanyola

El grau d'hostilitat, manipulació i mentides dels majors mitjans de desinformació contra Podem ha estat aclaparador. No només La Razón, o ABC o El Mundo, sinó també El País, que aspirava a ser el diari "respectable" d'aquest país, han assolit nivells de mesquinesa i desfiguració de la realitat només vistos durant la dictadura. La llista és enorme. En el cas d'El País ha anat des oferir mentides descaradament, presentant (el dia 21 de desembre de 2014) una gran ovació a l'exalcalde de Barcelona Pasqual Maragall (per part dels assistents a la primera visita de Pablo Iglesias a la Vall d'Hebron) com un gran esbroncada, fins referir al diari d'ahir al fet que Pablo Iglesias volia purgar a Íñigo Errejón de la direcció del partit,

“expulsant-tal com Stalin va fer amb Trotski” (el mateix dia en què Pau subratllava el seu desig que continués en la direcció). I el director Antonio Caño tenia la gosadia (a nivell popular es diria la cara dura) de presentar-se com el gran defensor de la llibertat de premsa a Espanya, definint a Podem com el trumpismo d’Espanya.

Què passarà a Vistalegre II?

En preparació del Congrés m’he llegit la major part de documents presentats per les tres opcions majoritàries. I dubto que els mitjans els hagin llegit, doncs pocs d’ells han sortit en les seves pàgines o en les seves ones. En contra del que s’ha presentat, tenen molts elements en comú. Però també tenen diferències importants i significatives, tant en la seva orientació com en els seus programes concrets, com en el tipus de partit que desitgen. Aquestes diferències són previsible i mereixen àmplia discussió. No cal dir que tal discussió serà presentada a la població a través d’uns mitjans hostils i manipuladors. Per aquest motiu els debatents hagin de ser conscients, doncs, com ja s’ha vist aquests dies, qualsevol observació serà manipulada en contra de Podem. Però la situació actual és insostenible. Està sorgint un enorme desànim en les bases de tal partit, que indubtablement disminuirà enormement el seu atractiu, la qual cosa reforçarà molt a l’estructura de poder. Per aquest motiu els que volem una altra Espanya més justa, solidària i democràtica ens

juguem molt. Perquè Podem continuï sent un projecte útil a les classes populars haurà de revertir d'una manera molt significativa la via que està seguint, recuperant l'entusiasme que al seu dia va generar. I això requereix un gran compromís, sacrifici i generositat per poder assolir la unitat dins d'una diversitat, en la qual la fraternitat, companyonia i vocació de servei a les classes populars han d'anteposar a tota la resta. Ha costat un enorme sacrifici a moltes generacions arribar fins aquí, i aquesta generació no pot fallar ara, ignorant aquell sacrifici. Esperem que estigui a l'altura del que el país requereix.